

ارائه چارچوب مهاجرت سیستم های اطلاعات سلامت ایران بر بستر رایانش ابری

مقدمه: در سراسر دنیا صنعت مراقبت در حال تجربه دوران رشد بر پایه فناوری اطلاعات سلامت است و در این میان، رایانش ابری به عنوان یکی از اصلی ترین ابزارهای این تحول و توسعه به شمار می رود. صنعت مراقبت بهداشتی در حال حرکت به سمت مدل ارائه خدمت مبتنی بر اطلاعات پیش می رود و رایانش ابری به عنوان زیرساختی قوی باعث می شود، سازمان های مراقبت بهداشتی قادر به ارتقای منابع رایانشی خود با هزینه کمتری باشند. هدف از پژوهش حاضر، طراحی چارچوب مهاجرت سیستم های اطلاعات سلامت ایران بر بستر رایانش ابری است.

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی و به روش ترکیبی (کمی - کیفی) و در چهار مرحله انجام گرفت. مرحله اول به صورت مرور نظام یافته متون بر اساس راهبرد های جستجوی نظام مند انجام و یافته های ۵۶ مقاله نهایی بر اساس روش ترکیب روایتی تحلیل شدند. مرحله دوم به روش کیفی - مصاحبه انجام و داده ها بر اساس روش تحلیل چارچوبی طبقه بندی و مضمون ها، زیرمضمون ها، طبقات و زیرطبقات استخراج شدند. در مرحله سوم، بر اساس یافته های دو مرحله قبل چارچوب اولیه طراحی و در جلسه مشارکت جمعی بررسی شد. مرحله چهارم که به منظور اعتبارسنجی چارچوب نهایی صورت پذیرفت، به روش دلفی و در دو دور انجام و چارچوب نهایی در انتهای دور دوم به تایید خبرگان رسید.

یافته ها: بر اساس یافته های هدف اول، در مجموع ۸۴ عامل شناسایی شد که با توجه به تعاریف و ارتباطاتی که این عوامل با یکدیگر داشتند، در پنج گروه اصلی فنی، سازمانی، انسانی، امنیتی - قانونی و اقتصادی-اجتماعی طبقه بندی شدند. گروه عوامل فنی شامل ۲۷ زیرگروه، عوامل سازمانی ۲۷ زیرگروه، عوامل انسانی هفت زیرگروه، عوامل قانونی- امنیتی هشت زیرگروه و عوامل اقتصادی - اجتماعی شامل ۱۵ زیرگروه بودند. بر اساس یافته های هدف دوم، پنج مضمون اصلی عوامل موثر، موانع، ذی نفعان، فرایندها و راهکارها شناسایی شدند. زیرمضمون های عوامل موثر شامل عوامل فنی، سازمانی، انسانی، اقتصادی و امنیتی بودند. مضمون اصلی موانع شامل شش زیرمضمون سازمانی، فنی، قانونی، امنیتی، فرهنگی و اجتماعی بودند. ذی نفعان درگیر در مهاجرت رایانش ابری در ایران شامل دو دسته کلی ارائه دهندگان سرویس و دریافت کنندگان سرویس بودند که شامل پنج طبقه اصلی شدند. در حیطه فرایندها، سه فرایند اصلی امکان سنجی، مهاجرت و ارزیابی شناسایی شدند. در بعد راهکارها مجموعه ای شامل پنج گروه اصلی راهکارهای فنی، سازمانی، قانونی، امنیتی و فرهنگی ارائه گردید. چارچوب اولیه طراحی شده بر اساس هدف سوم، شامل پنج مرحله اصلی شناخت، امکان سنجی، مهاجرت، ارزیابی و نگهداری بود. این مراحل خود دارای دو زیرمرحله و هر کدام شامل مجموعه ای اقدامات بودند که در ارتباط با یکدیگر به عنوان چارچوب اولیه مهاجرت سیستم های اطلاعات سلامت ایران بر بستر رایانش ابری معرفی شدند. اجزای کلی چارچوب نهایی با ۱۸۵ مولفه در دور اول دلفی توسط خبرگان به تایید رسید و تعدادی از مولفه های هر محور که شامل ۳۵ مولفه بود، به دور دوم اعتبارسنجی راه یافت. در این دور پنج مولفه حذف و اعتبار چارچوب نهایی با ۱۸۰ مولفه تایید شد. این چارچوب دارای چهار لایه اصلی ذی نفعان دولتی، لایه سازمانی، فناوری و اجرایی و مبتنی بر نقش ذی نفعان حوزه سلامت و رایانش ابری در ایران بود.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج کلی حاصل از این پژوهش می توان به این نتیجه دست یافت که برای مهاجرت موفق سیستم های اطلاعات سلامت ایران بر بستر رایانش ابری، باید ابتدا چارچوب های علمی بر اساس ارزیابی کلیه عوامل اثرگذار دخیل در فرایند